

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри української
літератури

доц. Демченко А.В.

« 29 » серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА»

спеціальності: 035 Філологія (українська мова та література)

факультет української філології та журналістики

2019 –2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Вступ до літературознавства» для студентів за спеціальностями:
035 Філологія (українська мова та література)

Розробник: Демченко А.В., кандидатка філологічних наук, доцентка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української літератури

Протокол від «29 » серпня 2019 року № 1

Завідувачка кафедри української
літератури

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized cursive letters, positioned over a horizontal line.

(доц. Демченко А.В.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 035 Філологія (українська мова та література)	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
1-й		1-й	
Лекції			
Загальна кількість годин – 90/90			16 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: бакалавр	Практичні, семінарські	
		14 год.;	4 год.
		Консультація	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 %; 66,7 %

для заочної форми навчання 8,9 %; 91,1 %

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Програма нормативної дисципліни спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів із літературознавства

Мета навчальної дисципліни: ґрунтовно засвоїти першооснови та засади літературознавства як філологічної науки, що синтезує досвід історії літератури, теорії літератури і літературної критики, а також сприяти систематизації відомостей з літературознавчої дисципліни, засвоєних у середній школі, формуванню у майбутніх вчителів-словесників відповідних уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова, закріпленню нових знань з теорії літератури, виробленні навичок наукового аналізу художніх творів, осягненні основ закономірностей літературного процесу.

Завдання навчальної дисципліни:

теоретичні:

- формувати в студентів уявлення про літературу як мистецтво слова, закономірності літературного процесу;
- сприяти засвоєнню знань студентами про роди та жанри художніх творів, літературні напрями;
- спрямовувати студентів на оволодіння знаннями й уміннями оцінювати художню своєрідність текстів, творчості письменника в цілому під кутом зору національної культури і міжкультурної значущості;

практичні:

- формувати в студентів уміння визначати особливості змісту і форми літературного твору у складній комунікативній системі: «автор-текст-читач»;
- формувати вміння здійснювати літературознавчий аналіз;
- сприяти набуттю студентами навичок визначити родову приналежність твору, його жанр, жанрову форму, прокоментувати засоби зображення світу й людини в ньому;
- формувати вміння аналізувати й критично оцінювати закономірності розвитку художньої літератури в її національних, регіональних та світових вимірах;
- розвивати вміння вести спостереження над способами і прийомами типізації та індивідуалізації характерів, майстерністю композиції та сюжету, мовою художніх творів і особливостями віршування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студентство оволодіває такими **компетентностями:**

Загальнопредметні:

- знання та розуміння предметної області, усвідомлення особливостей професійної діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;

Фахові:

- здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української літератури;
- здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для

формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві;

- здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу;

- здатність інтерпретувати й зіставляти літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

Програмні результати навчання:

1. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

2. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології під час вивчення літературних текстів;

3. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.

4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури;

5. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України;

6. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин або 3 кредити ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Предмет і завдання курсу «Вступ до літературознавства». Найголовніші види теоретико-літературознавчих праць: рецензія, стаття, літературно-критичний нарис, монографія. Словники літературознавчих термінів.

Літературознавство як наука

Літературознавство як філологічна дисципліна, її специфіка та місце серед інших наук. Визначення поняття «літературознавство». Основні дисципліни літературознавства: теорія літератури, історія літератури, літературна критика, компаративістика. Допоміжні дисципліни літературознавства: бібліографія, історіографія, текстологія, палеографія (археографія), герменевтика, психологія творчості. Зв'язок літературознавства з іншими науками: релігієзнавством, філософією, історією, археологією, соціологією, психологією, етнографією, педагогікою, мовознавством. Зв'язок літератури з іншими видами мистецтва (живописом, музикою). Специфіка літератури.

Короткі відомості про зародження та історичний розвиток літературознавства. Наукові методи у літературознавстві: виникнення літературознавчих напрямків, шкіл, методів. Літературознавство XIX століття: міфологічна школа та культурно-історична, компаративістика, біографічний метод. Літературознавство XX століття: інтуїтивізм, фройдизм та психоаналіз, формальна школа і структуралізм, рецептивна естетика, феміністична критика, екзистенціалізм.

Формування і становлення шкіл в українському літературознавстві. Неокласична (Л.Білецький), історична школи, біографічний та психологічний напрями в історичній школі, філологічна (формальна) школа. Радянське (марксистське) літературознавство. Модерні методи в літературознавстві.

Естетична природа художньої літератури

Класифікації видів мистецтва за різними ознаками. Розподіл мистецтв на просторові, часові та синтетичні. Відмінність видів мистецтв за матеріалом, в якому виконані їх твори. Переваги і недоліки матеріалів різних видів мистецтв. Слово як найбільш гнучкий матеріал.

Література як вид мистецтва. Специфіка художньої літератури у порівнянні з іншими видами мистецтва. Література в широкому і вузькому розумінні терміна. Художня література як одна з форм суспільної свідомості. Предмет художньої літератури – увесь світ і окрема людина. Об'єкт зображення у літературі. Особливості античного, середньовічного, ренесансного, класицистичного, просвітительського, реалістичного, романтичного, модерністського й постмодерністського поетичних образів.

Критерії художності мистецтва слова – образність, образний лад, емоційна виразність. Функції літератури – естетична, гедоністична, комунікативна, а також перетворююча, пізнавальна, виховна та мовотворча.

Психологія літературної творчості

Світовідчуття, знання, мислення. Художня творчість як специфічна, глибоко індивідуальна діяльність. Здатність до символізації – особлива властивість людського мислення. Два основні типи вищої нервової діяльності – художній та мислительний. Емоційно-образний спосіб мислення письменника.

Талант, риси художнього таланту і фактори його розвитку. Біографія і творчість. Основні етапи народження твору: початковий етап – споглядання та спостереження письменника, самоспостереження, збирання матеріалу, виникнення задуму; наступний етап – реалізація творчого задуму – написання твору (роль уяви, фантазії, асоціативного мислення, натхнення як найпродуктивніший стан для роботи, значення інтуїції, здатність до перевтілення). Індивідуальний стиль письменника, складові чинники індивідуального стилю.

Художній образ у літературі

Проблема класифікації образів. Поняття про рівні твору. Образна основа твору. Образність на подієвому рівні. Образ як художнє узагальнення, його складові: поєднання абстрактного й конкретного, раціонального й емоційного, об'єктивного й суб'єктивного, вираження загального через одиничне; пластичні й непластичні образи. Образи-персонажі: способи узагальнення та індивідуалізації. Структура образу: вчинки персонажа; портрет; мова; монологи (зокрема й внутрішні), участь у діалогах; ставлення до нього інших персонажів; висловлювання про нього. Поетичні образи: образи-картини природи (пейзажі), образи-речі (описи), образи-емоції, поетичні мікрообрази; а також класифікація, заснована на конкретно-чуттєвому сприйнятті дійсності: зорові й слухові образи; образи, що виникли від дотику; образи, створені на відчутті смаку; образи, побудовані на відчутті запаху. Інші способи утворення образного опису. Домисел і

вимисел в образі. «Вічні» та традиційні образи. Стереотип. Специфіка образів автора і читача.

Зміст і форма літературного твору

Зміст і форма як філософські поняття. Притягання і відштовхування. Загальний зміст мистецтва і способи його оформлення. Зміст – це форма, а форма – це зміст. Проблема поділу твору на змістовні і формальні елементи. Змістовні елементи: тема, ідея, проблематика, пафос. Рід і жанр.

Фабула і сюжет. Аспекти розгляду сюжетної форми: елементи сюжету (пролог, експозиція, зав'язка, розвиток дії (конфлікту – зовнішнього чи внутрішнього), кульмінація, розв'язка, епілог); співвідношення сюжету і фабули, їх види: за відношенням зображеного у творі до дійсності – первинний і вторинний сюжети; за хронологією відтворення подій – хронологічно-лінійний сюжет і ретроспективна фабула; за ритмом проходження подій – повільний, динамічний, пригодницький, детективний сюжети; за зв'язком з реальністю – реалістичний, алегоричний, фантастичний; за способами вираження сутності героя – подієвий, психологічний. Поняття хронотопу. Жанр і композиція. Композиційна форма, що включає: сюжет, позасюжетні елементи (епіграф, авторські відступи – ліричні, філософські тощо, вставні епізоди, обрамлення, повтори), групування персонажів (за участю в конфлікті, за віком, поглядами та ін.), наявність (або відсутність) оповідача і його роль у структурі твору.

Конфлікт і колізія. Характер як вища форма типового образу в мистецтві; типи характерів; узагальнені і індивідуальні характери; соціально-історичні і загальнолюдські характери. Герой-персонажі як злиття змісту і форми. Змістова обумовленість формальних елементів. Метод і стиль як зміст і форма літературного явища.

Мова літературного твору

Художній текст, контекст, підтекст. Характерні ознаки тексту: завершеність, мінливість смислу, відкритість для інтерпретації (співтворчість), зображений у творі світ поза текстом не існує.

Мова розмовна, літературна, поетична. Мова як універсальна система, що моделює дійсність, та її значення для літератури. Мова як образна форма мистецтва загалом і як власне словесно-мовленнєва форма літературно-художнього твору. Найважливіша функція мови – комунікативна. Мова розмовна та її діалектна основа. Літературна мова – унормована, прийнята в офіційному спілкуванні. Поетична мова – мова власне художньої літератури. Мова художнього твору з точки зору лінгвіста й літературознавця. Лексичне багатство художньої мови (синоніми, антоніми, омоніми; архаїзми, історизми, неологізми; діалектизми, варваризми, макаронізми; просторіччя, вульгаризми, жаргонізми, професіоналізми, сленг).

Переносне значення слова (тропіка): метафора як головний троп, її функції, епітет і його різновиди, порівняння, інші різновиди тропів (метонімія, синекдоха, літота, гіпербола). Художня стилістика (риторика). Синтаксичні фігури (еліпсис, умовчування, інверсія, анафора, епіфора, рефрен, градація, паралелізм, антитеза і т. ін.), риторичні фігури (звертання, вигуки, запитання, оклики). Звукова організація художньої мови (фоніка) – алітерація, асонанс, звуконаслідування.

Основи віршування

Два опозиційні різновиди поетичного мовлення: вірш і проза. Походження й розвиток віршування. Чотири основні вчення в складі віршознавства: метрика, ритміка, строфіка, фоніка.

Системи віршування: метрична (антична) система, силабічна система, тонічна система, силабо-тонічна система, народнописане віршування.

Причини деканонізації класичного вірша. Гармонія і дисгармонія як домінанта класичного і некласичного вірша. Формування некласичного вірша. Дольник як перехідна форма. Літературний тонічний вірш, його відмінність від народного тонічного віршування. Акцентний (чисто тонічний) вірш.

Верлібр. Проблема верлібру. Три концепції метричної сутності, генезису й типології верлібру. Три типи вільного вірша: прозовірш, верлібр «правильний», «неправильний» верлібр.

Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп (хорей, ямб, дактиль, амфібрахій, анапест).

Римування. Поняття про риму. Чоловіча, жіноча, дактилічна, гіпердактилічна клаузули. Рими (точні й неточні, прості, складені, прикінцеві та внутрішні, багаті й бідні). Римування (паралельне, перехресне, кільцеве, подвійне, потрійне, моноримне). Строфа, її види. Строфічний й астрофічний різновиди вірша. Фактори, котрі визначають строфічне членування. Двовірш. Тривірш (терцет). Терцина. Чотиривірш (катрен). П'ятивірш, семивірш, дев'ятивірш. Спенсера строфа. Восьмивірш (октава, сициліана, тріолет). Одичний десятивірш. Сонет (італійський, французький, англійський; вінок сонетів).

Родовий і жанровий поділ літературних творів

Історичні передумови виникнення родів і жанрів. Синкретичність первісного мистецтва. Значення критеріїв для класифікації.

Рід і жанр. Різні тлумачення категорії «жанр». Критерій поділу літератури на три роди (за Аристотелем). Критерії класицистів і романтиків. Поняття про епос, лірику і драму. Проблема розмежування епічних жанрів. Жанри епосу: роман, роман-епопея, повість, оповідання, новела, нарис, фольклорні епічні жанри (казка, переказ, легенда, дума і т. ін). Ліричні жанри в їх історичному розвитку. Проблема класифікації ліричних жанрів. Види лірики: за матеріалом освоєння – інтимна, пейзажна, громадська, філософська, релігійно-духовна, дидактична тощо; історично сформовані жанрові одиниці лірики – пісня, гімн, дифіраб, послання, ідилія, епіграма, ліричний портрет та ін. Драматичні жанри літератури: комедія, трагедія, драма тощо. Взаємозв'язок літературних родів, типів художнього сприйняття і різновидів художньої мови. Жанрова система. Міжродові жанри.

Закономірності історичного розвитку літератури

Процес як філософське поняття. Боротьба і єдність протилежностей. Поняття «літературний процес». Внутрішні фактори і закономірності його розвитку. Національні особливості. Зв'язок з усною народною творчістю.

Традиції і новаторство. Прогрес у літературі. Стадіальність у розвитку літератури. Теорія культурних хвиль. Типи літературних зв'язків: міжлітературні зв'язки (впливи й взаємовпливи, запозичення, контактні зв'язки), внутрішні літературні зв'язки (наслідування, епігонство, цитація, стилізація, ремінісценція, парафраза, алюзія, варіація, пародіювання, травестування, репродукція та ін.).

Художні методи і стилі (літературний розвиток)

Метод як сукупність найзагальніших принципів художнього мислення. Художній метод – сукупність найбільш загальних принципів естетичного опанування дійсністю, яка настійливо повторюється у творчості тої чи іншої групи письменників, котра утворює напрям, течію та школу. Художній метод, тип творчості, художня система, стиль, творчий метод.

Стиль та його структура. «Стиль – це людина». Стиль – індивідуальна неповторність творчого почерку; сукупність прийомів, яким віддається перевага; єдність індивідуальних і типових, спільних для багатьох індивідуальностей рис творчості. Стиль

– цілісна система всіх елементів, з яких складаються літературна творчість, художній твір і літературний процес, котрий містить їх у собі. Рухливість категорії стилю. Необхідність розрізнення стилів творчості, стилі творів і тих чи інших етапів літературного процесу; стилі індивідуальні, групові; стилі певних шкіл, течій і напрямів; стилі мовні й мовленнєві; стилі естетичні та історичні; стилі, які несуть на собі відбиток тих чи інших родів, видів і жанрів; стилі віршовані та прозові; стилі традиційні та новаторські.

Взаємопроникнення категорій «стиль», «метод» і «тип творчості». Ядро цієї системи – найбільш загальне членування письменників за типом творчості, тобто за сукупністю естетичних принципів сприйняття і відтворення в літературі дійсності, а саме: характер сприйняття і ставлення до дійсності (символічний, романтичний, сентиментальний, аналітично-реалістичний), вироблення й застосування певної сукупності словесних прийомів у моделювання художнього світу; при цьому якась група прийомів є домінуючою.

Бароко. Класицизм. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Модернізм і його художні методи (символізм, імпресіонізм, експресіонізм, футуризм, сюрреалізм). Інші явища модернізму (конструктивізм, «потік свідомості», примітивізм, театр абсурду, театр Б. Брехта, Леся Курбаса). Постмодернізм.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Літературний твір і його складові елементи												
Тема 1. Вступ. Літературознавство як наука	6					6	4					4
Тема 2. Естетична природа художньої літератури	6					6	5					5
Тема 3. Психологія літературної творчості	6					6	5					5
Тема 4. Особливості композиції художнього твору. Тема та ідея твору	5	2				3	7					7
Тема 5. Художній образ. Види літературно-художнього образу	7	2	2			3	7					7
Тема 6. Мова художнього твору. Засоби словотворчого вираження мовлення	7	2	2			3	9		2			7
Тема 7. Основи віршування	7	2	2			3	9	2				7
Разом за змістовим модулем 1	44	8	6			30	46	2	2			42
Змістовий модуль 2. Літературний розвиток												
Тема 1. Роди і жанри літератури. Родовий і жанровий поділ літературних творів	14	4	4			6	10	2				8

Тема 2. Закономірності історичного розвитку літератури	6					6	8					8
Тема 3. Художній метод та літературний напрям.	14	4	4			6	10		2			8
Тема 4. Принципи і методика аналізу художніх творів	6					6	8					8
Тема 5. Індивідуальний стиль письменника	6					6	8					8
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8			30	44	2	2			40
Усього годин	90	16	14			60	90	4	4			82

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Літературний розвиток			
Лекційний модуль			
№ з/п	Тема	План	Год.
1	Особливості композиції художнього твору. Тема та ідея твору	Поняття про зміст та форму художнього твору. Характеристика змістових елементів: теми, ідеї, проблематики, пафосу. Сюжет і фабула, їх розмежування та основні ознаки. Основні елементи сюжету. Позасюжетні елементи композиції: ліричний відступ, авторський відступ, вставні епізоди, пейзаж, портрет, інтер'єр тощо.	2
2	Художній образ. Види літературно-художнього образу	Поняття образу, характеру, дійової особи, персонажа, героя. Проблема класифікації образів. Художній образ як єдність типового та індивідуального, об'єктивного та суб'єктивного. Образ-тип як найвищий ступінь узагальнення, найповніше вираження авторського естетичного ідеалу. Образи-персонажі. Образи-картини: пейзажі, зображення інтер'єрів, батальних картин тощо, їх роль у розкритті ідейного змісту твору. Образи-символи й образи-алегорії. Поняття про архетип та архетипний образ. «Вічні» образи.	2
3	Мова художнього твору. Засоби словотворчого увиразнення мовлення	Поняття про тропи (епітет, метонімія, метафора, синекдоха, гіпербола, літота, перифраз, оксюморон, алегорія, символ, сарказм, іронія тощо). Характеристика синтаксичних засобів увиразнення мовлення (стилістичні фігури): інверсія, асиндетон, полісиндетон, тавтологія, анафора, епіфора, риторичні запитання, звертання, оклики, анаколуф, еліпсис тощо. Звукова сфера художньої мови (фоніка): алітерація, асонанс, дисонанс, звукові повтори, милозвучність, ритм, рима. Засоби	2

		словотворчого увиразнення мовлення (неологізми, архаїзми, історизми, варваризми, діалектизми, жаргонізми тощо.)	
4	Основи віршування	Вірш і проза як різновиди художньої мови. Віршований рядок як головна ритмічна одиниця. Способи впорядкування мови: системи віршування. Метрична (антична) система. Розміри (гекзаметр, елегійний дистих). Силабічна система віршування. Тонічний вірш. Народнопісенна система віршування. Силабо-тонічна система. Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп. Рими, їх види. Поняття про внутрішню риму. Способи римуння. Білий вірш. Строфа, її ритмотворча і змістовно-мелодійна функція. Основні види строф.	2
Змістовий модуль 2 Літературний розвиток			
5	Роди і жанри літератури Родовий і жанровий поділ літературних творів	Поняття про рід і жанр у застосуванні до літературних творів. Історичний характер родів і жанрів. Проблема розмежування епічних жанрів. Поняття про жанрові різновиди. Жанрові різновиди лірики за тематикою. Драматичні твори в їх історичному розвитку. Види мішаної форми: балада, ліро-епічна поема, драматична поема тощо.	4
6	Художній метод та літературний напрям	Поняття про художній метод, літературний метод, літературний напрям, літературну течію. Художній метод як категорія історична. Історично зумовлені зміни художніх методів і літературних напрямів. Розвиток художніх методів і літературних напрямів в епохи Відродження і Просвітництва. Бароко. Характерні риси барокових творів. Класицизм як художній метод і літературний напрям. Риси класицизму в українській літературі. Сентименталізм, його характерні риси. Сентименталізм в українській літературі. Романтизм як тип художнього світосприйняття. Український романтизм: хронологічні межі, національні риси, митці-романтики. Реалізм як художній метод і літературний напрям. Етапи розвитку реалізму. Модернізм і його художні методи (символізм, імпресіонізм, футуризм, сюрреалізм). Інші явища модернізму (конструктивізм, «потік свідомості», примітивізм, театр абсурду). Постмодернізм. Проблеми постмодернізму в сучасній літературознавчій науці. Дискурс українського літературного постмодернізму	4
Практичний модуль			
Змістовий модуль 1 Літературний розвиток			

	Тема	План	
1	Художній образ. Види літературно-художнього образу	1. Проблема класифікації образів. Поняття образу, характеру, дійової особи, персонажа, героя. 2. Художній образ як єдність типового та індивідуального, об'єктивного та суб'єктивного. Поняття про архетипний образ. 3. Образ-тип як найвищий ступінь узагальнення, найповніше вираження авторського естетичного ідеалу. 4. Образи-персонажі: способи узагальнення та індивідуалізації. 5. Образи-картини: пейзажі, зображення інтер'єрів, батальних картин тощо, їх роль у розкритті ідейного змісту твору. 6. Образи-деталі, які допомагають створити цілісну картину світу або значний типовий образ. Образи-символи й образи-алегорії.	2
2	Мова художнього твору. Засоби словотворчого увиразнення мовлення	1. Поняття про тропи (епітет, метонімія, метафора, синекдоха, гіпербола, літота, перифраз, оксюморон, алегорія, символ, сарказм, іронія тощо.) 2. Характеристика синтаксичних засобів увиразнення мовлення (стилістичні фігури): інверсія, асиндетон, полісиндетон, тавтологія, анафора, епіфора, риторичні запитання, звертання, оклики, анаколұф, еліпсис тощо. 3. Звукова сфера художньої мови (фоніка): алітерація, асонанс, дисонанс, звукові повтори, милозвучність, ритм, рима. 4. Засоби словотворчого увиразнення мовлення (неологізми, архаїзми, історизми, варваризми, діалектизми, жаргонізми тощо).	2
3	Основи віршування	1. Вірш і проза як різновиди художньої мови. Віршований рядок як головна ритмічна одиниця. Способи впорядкування мови: системи віршування. 2. Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп. 3. Рими, їх види. Поняття про внутрішню риму. Способи римування. Білий вірш. 4. Загальна характеристика античної системи віршування. Розміри (гекзаметр, елегійний дистих). 5. Силабічна система віршування. Тонічний вірш. Народнописенна система віршування. 6. Силабо-тонічна система, поняття про основні віршовані розміри. 7. Строфа, її ритмотворча і змістовно-мелодійна функція. Основні види строф.	2
Змістовий модуль 2 Літературний розвиток			
4	Роди і жанри літератури Родовий і жанровий поділ літературних творів	1.Поняття про рід і жанр у застосуванні до літературних творів. Історичний характер родів і жанрів. 2.Проблема розмежування епічних жанрів. Поняття	4

		про жанрові різновиди. 3. Жанрові різновиди лірики за тематикою. 4. Драматичні твори в їх історичному розвитку. 5. Види мішаної форми: балада, ліро-епічна поема, драматична поема тощо.	
5	Художній метод та літературний напрям.	1. Поняття про художній метод, літературний метод, літературний напрям, літературну течію. 2. Розвиток художніх методів і літературних напрямів в епохи Відродження і Просвітництва. 3. Бароко. Характерні риси барокових творів. Бароко в Україні. 4. Класицизм як художній метод і літературний напрям. Риси класицизму в українській літературі. 5. Сентименталізм, його характерні риси. Сентименталізм та українська алітератур. 6. Романтизм як тип художнього світосприйняття. Український романтизм: хронологічні межі, національні риси, митці-романтики. 7. Реалізм як художній метод і літературний напрям. Етапи розвитку реалізму. 8. Модернізм і його художні методи (символізм, імпресіонізм, футуризм, сюрреалізм). Інші явища модернізму (конструктивізм, «потік свідомості», примітивізм, театр абсурду). 9. Постмодернізм. Проблеми постмодернізму в сучасній літературознавчій науці. Дискурс українського літературного постмодернізму	4

Модуль самостійної роботи

	Тема	Види і форми роботи	
1	Вступ. Літературознавство як наука	Предмет і завдання пропедевтичного курсу «Вступ до літературознавства», його методологічні засади. Теорія літератури й основні наукові дисципліни літературознавства – історія літератури й літературна критика. Допоміжні наукові дисципліни літературознавства: текстологія, літературознавча історіографія та бібліографія. Їх значення для науково-дослідної роботи в галузі теорії літератури. Найголовніші види теоретико-літературознавчих праць: рецензія, стаття, літературно-критичний нарис, монографія. Словники літературознавчих термінів. Поняття про художню літературу. Відмінність художньої літератури від науки. Художня література та інші види мистецтва. Пізнавальне, виховне значення літератури. Логіка художнього образу.	Опрацювати матеріал за підручником
2	Естетична природа художньої літератури	Література як вид мистецтва. Специфіка художньої літератури у порівнянні з іншими видами мистецтва. Література в широкому і вузькому розумінні терміна. Художня література	Скласти тези доповіді

		як одна з форм суспільної свідомості. Предмет художньої літератури – увесь світ і окрема людина. Об'єкт зображення у літературі. Літературна епоха. Особливості античного, середньовічного, ренесансного, класицистичного, просвітительського, реалістичного, романтичного, модерністського й постмодерністського поетичних образів. Критерії художності мистецтва слова – образність, образний лад, емоційна виразність. Функції літератури – естетична, гедоністична, комунікативна, а також перетворююча, пізнавальна, виховна та мовотворча.	
3	Психологія літературної творчості	Емоційно-образний спосіб мислення письменника. Талант, риси художнього таланту і фактори його розвитку. Біографія і творчість. Основні етапи народження твору: початковий етап – споглядання та спостереження письменника, самоспостереження, збирання матеріалу, виникнення задуму; наступний етап – реалізація творчого задуму – написання твору (роль уяви, фантазії, асоціативного мислення, натхнення як найпродуктивніший стан для роботи, значення інтуїції, здатність до перевтілення).	Опрацювати матеріал за підручником
4	Закономірності історичного розвитку літератури	Процес як філософське поняття. Боротьба і єдність протилежностей. Поняття «літературний процес». Внутрішні фактори і закономірності його розвитку. Національні особливості. Зв'язок з усною народною творчістю. Традиції і новаторство. Прогрес у літературі. Стадіальність у розвитку літератури. Теорія культурних хвиль. Типи літературних зв'язків: міжлітературні зв'язки (впливи й взаємовпливи, запозичення, контактні зв'язки), внутрішні літературні зв'язки (наслідування, епігонство, цитація, стилізація, ремінісценція, парафраза, алюзія, варіація, пародіювання, травестування, репродукція та ін.).	Скласти тези доповіді
5	Принципи і методика аналізу художніх творів	Цілісність літературного твору та проблеми його аналізу. Поняття про внутрішній світ художнього твору. Феноменологічні та структуралістські підходи до аналізу художнього твору як цілого. Герменевтика та рецептивна теорія. Поняття «горизонту». Аналіз та інтерпретація ліричних, епічних та драматичних творів.	Проаналізувати ліричний, епічний та драматичний твори
6	Індивідуальний стиль письменника	Індивідуальний стиль письменника, складові чинники індивідуального стилю: а) цілісність – поєднання передусім психічної природи (імпульси, чуттєвість, швидкість реакції, потяги, афекти, воля) з духовною організацією (інтелект, культура емоцій, мораль, етика – людяність); б)	Підготувати доповідь про індивідуальний

		неповторність – наявність ознак творчого самовияву, які є унікальним продовженням, розгортанням природних можливостей особистості; в) самостійність – здатність бути собою, мати волю в досягненні творчого задуму, рішучість у намаганні «скинути із себе все те, що для митця невластиве» (Й. Гете); г) внутрішня незалежність і свобода вибору, почуття гідності; г) активність – здатність протистояти несприятливим обставинам, обстоювати свої творчі, світоглядні та морально-етичні ідеї, володіння творчою ініціативою (сила характеру).	стиль письменника (за вибором)
--	--	---	--------------------------------

Заочна форма навчання

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Літературний розвиток			
Лекційний модуль			
№ з/п	Тема	План	Год.
1	Основи віршування	Вірш і проза як різновиди художньої мови. Віршований рядок як головна ритмічна одиниця. Способи впорядкування мови: системи віршування. Метрична (антична) система. Розміри (гекзаметр, елегійний дистих). Силабічна система віршування. Тонічний вірш. Народнопісенна система віршування. Силабо-тонічна система. Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп. Рими, їх види. Поняття про внутрішню риму. Способи римування. Білий вірш. Строфа, її ритмотворча і змістовно-мелодійна функція. Основні види строф.	2
Змістовий модуль 2 Літературний розвиток			
5	Роди і жанри літератури Родовий і жанровий поділ літературних творів	Поняття про рід і жанр у застосуванні до літературних творів. Історичний характер родів і жанрів. Проблема розмежування епічних жанрів. Поняття про жанрові різновиди. Жанрові різновиди лірики за тематикою. Драматичні твори в їх історичному розвитку. Види мішаної форми: балада, ліро-епічна поема, драматична поема тощо.	2

Практичний модуль			
Змістовий модуль 1 Літературний розвиток			
	Тема	План	
2	Мова художнього твору. Засоби словотворчого вираження мовлення	1. Поняття про тропи (епітет, метонімія, метафора, синекдоха, гіпербола, літота, перифраз, оксюморон, алегорія, символ, сарказм, іронія тощо.) 2. Характеристика синтаксичних засобів вираження мовлення (стилістичні фігури): інверсія, асиндетон, полісиндетон, тавтологія, анафора, епіфора, риторичні запитання, звертання, оклики, анаколұф, еліпсис тощо. 3. Звукова сфера художньої мови (фоніка): алітерація, асонанс, дисонанс, звукові повтори, милозвучність, ритм, рима. 4. Засоби словотворчого вираження мовлення (неологізми, архаїзми, історизми, варваризми, діалектизми, жаргонізми тощо).	2
Змістовий модуль 2 Літературний розвиток			
2	Художній метод та літературний напрям.	1. Поняття про художній метод, літературний метод, літературний напрям, літературну течію. 2. Розвиток художніх методів і літературних напрямів в епохи Відродження і Просвітництва. 3. Бароко. Характерні риси барокових творів. Бароко в Україні. 4. Класицизм як художній метод і літературний напрям. Риси класицизму в українській літературі. 5. Сентименталізм, його характерні риси. Сентименталізм та українська алітератур. 6. Романтизм як тип художнього світосприйняття. Український романтизм: хронологічні межі, національні риси, митці-романтики. 7. Реалізм як художній метод і літературний напрям. Етапи розвитку реалізму. 8. Модернізм і його художні методи (символізм, імпресіонізм, футуризм, сюрреалізм). Інші явища модернізму (конструктивізм, «потік свідомості», примітивізм, театр абсурду). 9. Постмодернізм. Проблеми постмодернізму в сучасній літературознавчій науці. Дискурс українського літературного постмодернізму	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Вступ. Літературознавство як наука	Предмет і завдання пропедевтичного курсу «Вступ до літературознавства», його методологічні засади. Теорія літератури й основні наукові дисципліни	Опрацювати матеріал за підручником

		літературознавства – історія літератури й літературна критика. Допоміжні наукові дисципліни літературознавства: текстологія, літературознавча історіографія та бібліографія. Їх значення для науково-дослідної роботи в галузі теорії літератури. Найголовніші види теоретико-літературознавчих праць: рецензія, стаття, літературно-критичний нарис, монографія. Словники літературознавчих термінів. Поняття про художню літературу. Відмінність художньої літератури від науки. Художня література та інші види мистецтва. Пізнавальне, виховне значення літератури. Логіка художнього образу.	
2	Естетична природа художньої літератури	Література як вид мистецтва. Специфіка художньої літератури у порівнянні з іншими видами мистецтва. Література в широкому і вузькому розумінні терміна. Художня література як одна з форм суспільної свідомості. Предмет художньої літератури – увесь світ і окрема людина. Об'єкт зображення у літературі. Літературна епоха. Особливості античного, середньовічного, ренесансного, класицистичного, просвітительського, реалістичного, романтичного, модерністського й постмодерністського поетичних образів. Критерії художності мистецтва слова – образність, образний лад, емоційна виразність. Функції літератури – естетична, гедоністична, комунікативна, а також перетворююча, пізнавальна, виховна та мовотворча.	Скласти тези доповіді
3	Психологія літературної творчості	Емоційно-образний спосіб мислення письменника. Талант, риси художнього таланту і фактори його розвитку. Біографія і творчість. Основні етапи народження твору: початковий етап – споглядання та спостереження письменника, самоспостереження, збирання матеріалу, виникнення задуму; наступний етап – реалізація творчого задуму – написання твору (роль уяви, фантазії, асоціативного мислення, натхнення як найпродуктивніший стан для роботи, значення інтуїції, здатність до перевтілення).	Опрацювати матеріал за підручником
1	Особливості композиції художнього твору.	Поняття про зміст та форму художнього твору. Характеристика змістових елементів: теми, ідеї, проблематики, пафосу. Сюжет і	Скласти тези доповіді

	Тема та ідея твору	фабула, їх розмежування та основні ознаки. Основні елементи сюжету. Позасюжетні елементи композиції: ліричний відступ, авторський відступ, вставні епізоди, пейзаж, портрет, інтер'єр тощо.	
2	Художній образ. Види літературно-художнього образу	Поняття образу, характеру, дійової особи, персонажа, героя. Проблема класифікації образів. Художній образ як єдність типового та індивідуального, об'єктивного та суб'єктивного. Образ-тип як найвищий ступінь узагальнення, найповніше вираження авторського естетичного ідеалу. Образи-персонажі. Образи-картини: пейзажі, зображення інтер'єрів, батальних картин тощо, їх роль у розкритті ідейного змісту твору. Образи-символи й образи-алегорії. Поняття про архетип та архетипний образ. «Вічні» образи.	Проаналізувати ліричний твір (за вибором)
4	Закономірності історичного розвитку літератури	Процес як філософське поняття. Боротьба і єдність протилежностей. Поняття «літературний процес». Внутрішні фактори і закономірності його розвитку. Національні особливості. Зв'язок з усною народною творчістю. Традиції і новаторство. Прогрес у літературі. Стадіальність у розвитку літератури. Теорія культурних хвиль. Типи літературних зв'язків: міжлітературні зв'язки (впливи й взаємовпливи, запозичення, контактні зв'язки), внутрішні літературні зв'язки (наслідування, епігонство, цитація, стилізація, ремінісценція, парафраза, алюзія, варіація, пародіювання, травестування, репродукція та ін.).	Скласти тези доповіді
5	Принципи і методика аналізу художніх творів	Цілісність літературного твору та проблеми його аналізу. Поняття про внутрішній світ художнього твору. Феноменологічні та структуралістські підходи до аналізу художнього твору як цілого. Герменевтика та рецептивна теорія. Поняття «горизонту». Аналіз та інтерпретація ліричних, епічних та драматичних творів.	Проаналізувати ліричний, епічний та драматичний твори
6	Індивідуальний стиль письменника	Індивідуальний стиль письменника, складові чинники індивідуального стилю: а) цілісність – поєднання передусім психічної природи (імпульси, чуттєвість, швидкість реакції, потяги, афекти, воля) з духовною організацією (інтелект, культура емоцій, мораль, етика – людяність); б) неповторність – наявність ознак творчого самовияву, які є унікальним продовженням, розгортанням природних можливостей	Підготувати доповідь про індивідуальний стиль письменника (за вибором)

		особистості; в) самостійність – здатність бути собою, мати волю в досягненні творчого задуму, рішучість у намаганні «скинути із себе все те, що для митця невластиве» (Й. Гете); г) внутрішня незалежність і свобода вибору, почуття гідності; г) активність – здатність протистояти несприятливим обставинам, обстоювати свої творчі, світоглядні та морально-етичні ідеї, володіння творчою ініціативою (сила характеру).	
--	--	---	--

ПІДСУМКОВІ ПИТАННЯ

1. Основні дисципліни літературознавства. Допоміжні дисципліни літературознавства. Зв'язок літературознавства з іншими науками.
2. Література як вид мистецтва.
3. Основні етапи історичного становлення літератури та види літературно-художньої творчості.
4. Художній образ як першоеlement літератури.
5. Різновиди художнього образу.
6. Автологічні образи. Гротеск.
7. Металогічні образи. Символ. Алгоритм. Підтекст.
8. Художній твір як основна форма буття літератури.
9. Структура літературно-художнього твору.
10. Тематика та проблематика твору.
11. Фабульна основа твору.
12. Характер як предмет пізнання та оцінки у творі.
13. Ідея та пафос як елементи ідейно-емоційної спрямованості твору.
14. Предметний образ в літературно-художньому творі та його основні різновиди. Образ персонажа. Образ природного та речового оточення. Образи автора та читача.
15. Сюжет та його внутрішня побудова. Функції та типи сюжетів.
16. Загальні принципи організації художнього мовлення.
17. Засоби вираження художнього мовлення.
18. Засоби словотворчого вираження мовлення. Неологізми. Зрозуміла мова.
19. Лексико-синонімічні засоби вираження мовлення. Архаїзми. Історизми. Варваризми. Екзотизми. Старослов'янізми. Даїлектизми. Жаргонізми. Професіоналізми. Арготизми. Просторіччя. Вульгаризми. Поетизми. Термінологізми. Канцеляризми.
20. Тропи або контекстуально-синонімічні засоби вираження мовлення. Епітет. Порівняння. Метафора. Метонімія. Синекдоха. Перифраз. Евфемізм. Антономазія. Іронія. Гіпербола. Літота.
21. Стилїстичні фігури або синтаксичні засоби вираження мовлення. Інверсія. Анаколуп. Еліпсис. Асиндетон. Полісиндетон. Плеоназм. Тавтологія. Паралелїзм. Анафора. Епіфора. Анепіфора. Епанафора. Амплїфікація. Градація. Парономазія. Антитеза. Оксюморон. Риторичні фігури.
22. Композиційна організація літературно-художнього твору.
23. Типи композиційної організації літературно-художнього твору.
24. Поступальний або зв'язаний тип композиційних побудов. Ланцюжкова форма. Зіставляювана форма. Композиція амебейного типу. Композиція за принципом психологічного аналізу.

25. Розімкнутий або вільний тип композиційних побудов. Ретроспективна композиційна форма. Монтажна форма.
26. Прийоми композиційної організації твору. Прийом повтору. Прийом протиставлення. Прийом обрамлення. Прийом виділення образу.
27. Загальне поняття про роди та жанри.
28. Епос і його родові ознаки
29. Система епічних жанрів. Епопея. Роман. Повість. Новела. Оповідання. Есе. Нарис.
30. Лірика і її родові ознаки. Проблема класифікації типів ліричних творів. Жанровий поділ лірики. Епіталама. Панегірик. Дифірамб. Пеан. Мадригал. Епітафія. Ода. Елегія. Думка. Послання. Пісня.
31. Драма і її родові ознаки.
32. Жанри драматичного роду. Трагедія. Комедія. Трагікомедія. Драма.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовуються методи усного, письмового, практичного контролю та самоконтролю, що забезпечує мотиваційний аспект навчання майбутніх фахівців. Для мотивації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів та розвитку їх інформаційної компетентності передбачена пошукова робота в мережі інтернет, робота з електронними словниками та ілюстративно-довідковими матеріалами, робота з художніми текстами, пошук та аналіз сучасних інтерпретацій твору тощо.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ проводиться в кінці семестру у формі екзамену.

Форми проведення підсумкового контролю з дисципліни - тестові завдання / екзаменаційні питання.

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Застосовано такі види контролю: індивідуальне та фронтальне опитування; колоквиум; контрольні питання та завдання до практичних занять, тестові завдання, екзаменаційні питання. Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається письмовому, практичному і тестовому контролю.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ВІДБУВАЄТЬСЯ ЗА ТАКОЮ ШКАЛОЮ

Бали	Шкала ECTS	Рівень знань	Результат
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	зараховано
74–81	C	добре	зараховано
64–73	D	задовільно	зараховано
60–63	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка Практичні вміння й навички
Високий, A (відмінно) 100 балів	Відповідь студента логічно правильно побудована, вичерпна, що відповідає змісту питання; він виявляє вміння вмотивовувати власне бачення аналізованих питань, покликаючись на думки вчених. Студент опрацював рекомендовану до теми наукову літературу й питання, відведені на самостійне вивчення. Відповідь його зв'язна, послідовна й аргументована. Студент демонструє вміння підтверджувати теоретичний виклад матеріалу прикладами; вміння працювати з науковою літературою, робити правильні висновки. Самостійно виконує завдання різного рівня складності.
Високий, A (відмінно) 90 балів	Відповідь студента логічно правильно побудована, вичерпна, що відповідає змісту питання; він виявляє вміння вмотивовувати власне бачення аналізованих питань, покликаючись на думки вчених, на прохання викладача. Студент опрацював рекомендовану до теми наукову літературу й питання, відведені на самостійне вивчення. Відповідь його зв'язна, послідовна й аргументована. Студент демонструє вміння підтверджувати теоретичний виклад матеріалу прикладами; вміння працювати з науковою літературою, робити правильні висновки. Самостійно виконує завдання різного рівня складності.
Вище середнього, B (дуже добре) 89 балів	Відповідь студента повна й аргументована, спирається на праці дослідників. Студент знає весь обсяг запропонованого в темі матеріалу, проте помиляється у неprinципових моментах у викладі теорії. Він ознайомився з основною рекомендованою літературою, опрацював питання, винесені на самостійне вивчення. Відповідь його логічна, викладена правильною літературною мовою. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати

	з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Може припускатися окремих неprincipових помилок.
Вище середнього, В (дуже добре) 82 бали	Відповідь студента достатньо повна й аргументована, спирається на праці дослідників. Студент знає обсяг запропонованого в темі матеріалу, проте помиляється у неprincipових моментах у викладі теорії. Він ознайомився з основною рекомендованою літературою, опрацював питання, винесені на самостійне вивчення. Відповідь його логічна, викладена літературною мовою. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається окремих неprincipових помилок.
Середній, С (добре) 81 балів	Студент висвітлює різні точки зору на обговорювану тему. Демонструючи знання повного обсягу матеріалу, студент може помилятися в окремих питаннях. Опрацювавши рекомендовану літературу, може допускати помилки у значимості того чи іншого джерела. Додаткові питання допомагають йому висловити думку. Не завжди дотримується логіки викладу, хоч і вільно орієнтується у матеріалі, але інколи припускається одиничних помилок. Студент володіє усним і письмовим мовленням. Під час відповіді студент переважно аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається окремих помилок.
Середній, С (добре) 74 бали	Студент висвітлює різні точки зору на обговорювану тему. Демонструючи знання обсягу матеріалу, студент може помилятися в окремих питаннях. Опрацювавши рекомендовану літературу, може допускати помилки у значимості того чи іншого джерела. Додаткові питання допомагають йому висловити думку. Не завжди дотримується логіки викладу, хоч і достатньо орієнтується у матеріалі, але припускається помилок. Студент володіє усним і письмовим мовленням. Під час відповіді студент переважно аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та переважно демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається помилок.
Достатній, Д (задовільно) 73 бали	Відповідь студента неповна і недостатньо аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні переказування, вивчене відтворює не завжди логічно і послідовно, але не губиться при необхідності навести приклад. Знає стандартні дефініції. У мові викладу трапляються окремі граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент мало аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з помилками; робить висновки.
Достатній, Д (задовільно) 64 бали	Відповідь студента неповна і недостатньо аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні переказування, вивчене відтворює не завжди логічно і послідовно, губиться при необхідності навести приклад. Переважно знає стандартні дефініції. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент недостатньо аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з помилками; робить висновки за допомогою викладача.

Достатній, Е (задовільно) 63 бали	Відповідь студента неповна і мало аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні невпевненого переказування, вивчене відтворює не послідовно. Знає стандартні дефініції Він засвоїв частину матеріалу теми, але ці знання мають несистемний характер. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу поодинокими конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з багатьма помилками; робить висновки, але не розуміє уповні мету роботи.
Достатній, Е (задовільно) 60 балів	Відповідь студента неповна і майже не аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні невпевненого переказування, вивчене відтворює не послідовно. Знає стандартні дефініції Він засвоїв частину матеріалу теми, але ці знання мають несистемний характер. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу поодинокими конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з багатьма помилками; робить висновки за допомогою викладача, але не розуміє мету роботи.
Початковий, FX (незадовільно) 59 балів	У студента відсутні знання матеріалу з теми. Він частково відповідає на поставлені запитання, але сам не спроможний викласти теоретичний матеріал. Студент не опрацював матеріал, що пропонується на самостійне вивчення; необізнаний з рекомендованою літературою. У його мовленні часто трапляються граматичні помилки, відчувається брак достатнього словникового запасу. Студент не демонструє вміння наводити конкретні приклади. Не може самостійно виконати завдання та зробити висновки, не розуміє мету роботи.
Початковий, FX (незадовільно) 35 балів	У студента відсутні знання матеріалу з теми. Він робить спроби відповісти на поставлені запитання, але сам не спроможний викласти теоретичний матеріал. Студент не опрацював матеріал, що пропонується на самостійне вивчення; необізнаний з рекомендованою літературою. У його мовленні часто трапляються граматичні помилки, відчувається суттєвий брак достатнього словникового запасу. Студент не демонструє будь-які вміння наводити конкретні приклади. Не може самостійно виконати завдання та зробити висновки, не розуміє мету роботи.
Початковий F (незадовільно) 34-1 бал	Студент повністю не знає матеріал теми. Студент не демонструє вміння та навички

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка Практичні вміння й навички
Високий, А (відмінно) 100 балів	Студент повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином
Високий, А (відмінно) 90 балів	Студент повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані і належним чином. Допущено окремі помилки в оформленні.
Вище середнього, В (дуже добре) 89 балів	Загалом студент повно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводить. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені, проте трапляються поодинокі помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Вище середнього, В (дуже добре) 82 бали	Загалом студент розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводить. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені, проте трапляються помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Середній, С (добре) 81 бал	Студент розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може аргументовано її довести. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Середній, С (добре) 74 бали	Студент переважно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може її довести. Практичні завдання переважно виконані та оформлені належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Достатній, Д (задовільно) 73 бали	Студент розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання більшості джерел. Студент припускається помилок при виконанні практичних завдань, завдання не оформлені належним чином, деякі завдання не виконані
Достатній, Д (задовільно) 64 бали	Студент розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання окремих джерел. Студент припускається багатьох помилок при виконанні практичних завдань, завдання не оформлені належним чином, частина завдань не виконані
Достатній, Е (задовільно) 63 бали	Студент розкриває окремі питання, винесені для самостійного опрацювання, недостатньо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент виконав лише 50% завдань, винесених на самостійне опрацювання, допустив помилки при їх оформленні
Достатній, Е (задовільно) 60 бали	Студент розкриває окремі питання, винесені для самостійного опрацювання, недостатньо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент з виконав

	лише 50% завдань, винесених на самостійне опрацювання, допустив численні помилки при їх оформленні
Початковий, FX (незадовільно) 59 балів	Студент у загальних рисах розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент виконав лише окремі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримався вимог при їх оформленні
Початковий, FX (незадовільно) 35 балів	Студент у загальних рисах розкриває поодинокі питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається численних помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент виконав лише поодинокі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримався вимог при їх оформленні
Початковий F (незадовільно) 34-1 бал	Студент повністю не знає матеріал, винесений на самостійне опрацювання Студент не виконав завдання, винесені на самостійне опрацювання

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 30 хвилин

Вид контролю: екзаменаційний тест

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з дисципліни.

Структура тесту

Тест складається з 30 завдань.

Завдання 1-16 на вибір однієї правильної відповіді.

Завдання 17-21 множинного вибору з кількома правильними відповідями.

Завдання 22-26 з пропуском частин речення.

Завдання 27-30 на встановлення відповідності.

Завдання розташовані блоками за принципом зростання складності.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, контрольна робота не зараховується.

Загальні критерії оцінювання за тестовими завданнями

Оцінка «відмінно» Студент дав не менше 90% правильних відповідей

Оцінка «добре» Студент дав не менше 70% правильних відповідей

Оцінка «задовільно» Студент дав не менше 50% правильних відповідей

Оцінка «незадовільно» Студент дав менше 50% правильних відповідей

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
46	100	А відмінно	22	59	FX Незадовільно
45	97		21	56	
44	95		20	52	
43	93		19	49	
42	91		18	45	
41	89	В добре	17	42	
40	86		16	38	

39	84	С добре	15	35	F незадовільно
38	82		14	34	
37	80		13	29	
36	78		12	26	
35	76		11	23	
34	74		10	21	
33	72		9	19	
32	71	D задовільно	8	17	
31	69		7	15	
30	67		6	13	
29	67		5	10	
28	65		4	8	
27	64	E задовільно	3	6	
26	63		2	4	
25	62		1	2	
24	61		0	1	
23	60				

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені/диф.заліку/заліку

Характеристики критеріїв оцінювання знань	За державною (національною) шкалою	За шкалою ECST	За 100 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	A	90-100
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	B	82-89
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	C	75-81

Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	D	69-74
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	E	60-68
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	2 / Не зараховано з можливістю повторного складання заліку	FX	35-59
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.	1 / Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F	1-34

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Білоус П. В. Вступ до літературознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 336 с.
2. Білоус П. В., Левченко Г. Д. Вступ до літературознавства: навч. посібник для самостійної роботи студента Київ : ВЦ «Академія», 2012. 364 с.
3. Галич О. А. Вступ до літературознавства. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 324 с.
4. Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М. Теорія літератури. Київ: Либідь. 2008. 488 с.
5. Моклиця М. Вступ до літературознавства. Луцьк: Волинський університет, 2011. 468 с.
6. Моклиця М. Основи літературознавства. Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. 192 с.
7. Павличко С. Теорія літератури. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 679 с.
8. Ткаченко А. Мистецтво слова : вступ до літературознавства. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.
9. Ференц Н. С. Основи літературознавства. Київ : Знання, 2011. 432 с.

Додаткова

10. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
11. Бовсунівська Т.В. Основи теорії літературних жанрів. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2008. 519 с.
12. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Київ: ВД «Києво-

- Могилянська академія», 2008. 430 с.
13. Гіник-Березовська З. Грані культур. Бароко. Романтизм. Модернізм. Київ, 2000.
 14. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ, 2005.
 15. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Київ, 1997.
 16. Ільницький О. Український футуризм (1914–1930). Львів, 2003.
 17. Кузнецов Ю. Б. Імпресіонізм в українській прозі кінця XIX – поч. XX ст. Київ, 1995.
 18. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
 19. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-укладач Ю. І. Ковалів. Київ, 2007. 624 с.
 20. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ, 1997. 752 с.
 21. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Літературознавчі студії. Івано-Франківськ, 1998.

Інтернет-ресурси

- Білоус П. В. Вступ до літературознавства. URL:
http://eprints.zu.edu.ua/22600/1/Vstup_do_literaturoznavstva%20%281%29.pdf
- Ніколова О. О., Кравченко Я. П. Вступ до літературознавства. URL:
<http://www.twirpx.com/file/749499/>
- Моклиця М. Вступ до літературознавства. URL: http://okt.kmf.uz.ua/utc/oktat-utc/Vstup_do_literaturoznavstva/vstup_do_l-va_Moklicja_posibnik.pdf
- Штейнбук Ф. М. Вступ до літературознавства. Конспекти лекцій. URL:
<http://m.knlu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=13688>
- Іванишин П., Іванишин В. Пізнання літературного твору. URL:
http://chtyvo.org.ua/authors/Ivanyshyn_Vasyl/Piznannia_literaturnoho_tvoru/

Зміни та доповнення
на 20__ / 20__

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

Зміни та доповнення
на 20__ / 20__

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

Зміни та доповнення
на 20__ / 20__

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)